

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202041
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8118202041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: L. Q., Z.. XX.XX.XXXX, B. O. X, XXX XX O., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, právne zastúpený: Goliašová Gabriela s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamieťa.
- II. Žalovanému proti žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 23.02.2018 sa žalobca domáhal:

O vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 58,09 €,

O určenia, že zmluvné podmienky uvedené v Úverovej zmluve uzavretej dňa 07.04.2008, nachádzajúce sa v Hlave 14. Záverečné ustanovenia Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. v znení:

„§ 3 - V prípade omeškania úhrady splátky, splátky RÚ I. či RÚ II., alebo ich časti alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa Hlavy 6. § 6 týchto ÚP je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 300,- Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. či RÚ II., alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní.

§ 4 - V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. alebo RÚ II., či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5 % z úveru, s ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.

§ 5 - Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosť poplatok za upomienku vo výške 100,- Sk.“

sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

1.1. Žalobca v návrhu uviedol, že na základe Úverovej zmluvy č. 3804047924 zo dňa 07.04.2008 bol žalovaným žalobcovi poskytnutý úver vo výške 11 690,-Sk (388,04 €) na nákup tovaru v hodnote 12 990,-Sk (431, 19 €) s akontáciou vo výške 1300,-Sk (43,15 €), mesačnou splátkou 896,-Sk (29,74 €) a počtom 15-tich splátok. V úverovej zmluve bol uvedený údaj o výške RPMN 22,50 %, úroku 20,30 %, výške nákladov 1 750,-Sk (58,09 €) a konečnej splatnosti 20.07.2009. Žalobca ako dlžník, žalovanému ako veriteľovi na vrátenie úveru zaplatil plnú požadovanú sumu spolu vo výške 13 440,-Sk (446,13 €). Žalobca má za to, že úverové zmluvné podmienky v hlave 14 - § 3, 4, 5 sú neprijateľnými zmluvnými

podmienkami, pretože v rámci všeobecných obchodných podmienok by nemali byť uvedené ustanovenia týkajúce sa zmluvnej pokuty ale tieto by mali byť súčasťou samotnej zmluvy z hľadiska svojej dôležitosti.

1.2. Žalobca ďalej poukazuje na to, že právny vzťah so žalovaným podliehal zákonu č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 4 ods. 2 tohto zákona - zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Podľa § 4 ods. 3 tohto zákona - ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) - j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

1.3. Podľa názoru žalobcu, posudzovaná úverová zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. d) a i), a preto bol poskytnutý spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov.

1.4. Keďže žalobcovi ako dlžníkovi bola poskytnutá suma vo výške 388,04 € a tento vrátil sumu 446,13 €, preplatok vo výške 58,09 € považuje za bezdôvodné obohatenie. O skutočnosti, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, sa tento dozvedel od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v októbri 2017.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 04.05.2018. V tomto svojom vyjadrení uviedol nasledujúce:

2.1. Ako vyplýva z prílohy, ktorú žalobca priložil k žalobe, predmetná úverová zmluva je ukončená, pričom k jej ukončeniu došlo dňa 23.07.2009, kedy žalobca vykonal na predmetnej úverovej zmluve posledný krát úhradu. Z uvedeného dôvodu preto žalovaný spochybňuje naliehavý právny záujem žalobcu na určení neprijateľných zmluvných podmienok u úverovej zmluvy, ktorá je takmer 10 rokov ukončená a súčasne vznáša námietku premlčania na výšku žalovanej sumy. Žalovaný následne cituje § 137 písm. c) CSP a poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/112/2014, ktorý uvádza, že: „V prípade možnosti žalovať priamo na splnenie povinnosti, treba preto vždy považovať za neprípustnú určovaciu žalobu, ktorá neslúži potrebám praktického života, spornosť nerieši a len vedie k nárastu počtu súdnych žalôb.“ Žalovaný má za to, že v prejednávanej veci žaloba o určenie neplatnosti nepredstavuje žiadne vyriešenie spornosti zmluvného vzťahu. Pokiaľ ide o rozpis splátok, žalobca poukazuje na rozsudok OS Dolný Kubín sp. zn. 5Csp/61/2017, ktorý uvádza, že pokiaľ rozsudok vo veci Bíróová ako aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 uvádzajú, že v rámci režimu zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva nemusí obsahovať rozpis splátok na istinu, úrok a poplatkov, tak vzhľadom na rovnaké znenie v tejto časti zákona č. 129/2010 Z.z. so zákonom č. 258/2001 Z.z. treba dospieť k záveru, že ani v režime zákona 258/2001 Z.z. rozpis splátok potrebný nebol.

2.2. Pokiaľ ide o nedostatok zmluvy uvádzaný žalobcom, že zmluva neobsahuje adresu predávajúceho, na ktorej môže uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, žalovaný poukazuje na to, že v časti úverovej zmluvy s označením Predajca je uvedený názov predajcu NAY Elektrodom pod bodom 71 s jeho sídlom Košická 2/C pod bodom 73 a uvedenie mesta Prešov pod bodom 74. Žalobca mal teda presné informácie ohľadne prípadnej reklamácie.

2.3. Pokiaľ ide o samotné bezdôvodné obohatenie, žalovaný vznáša námietku premlčania.

3. Súd vo veci rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 14.06.2018, pričom vykonal dokazovanie obsahom spisu a zistil nasledujúce:

3.1. Tak ako to vyplýva zo zhodných tvrdení strán sporu, dňa 07.04.2008 bola medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzatvorená úverová zmluva, pričom výška úveru bola 11 690,- Sk, mesačná splátka 896,-Sk, počet splátok 15, ročná úroková sadzba 20,3 %, RPMN 22,5 %, celkové náklady spotrebiteľa 1 750,-Sk, dátum prvej splátky 07.05.2008 a dátum poslednej splátky 20.07.2009. Súčasťou úverovej zmluvy sú aj Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. písané písmom vo veľkosti nepresahujúcej 1 mm.

3.2. Z potvrdenia o ukončení úverovej zmluvy vydané žalovaným pre žalobcu vyplýva, že úver vo výške 388,04 € bol splatený a úverová zmluva zo dňa 07.04.2008 tak bola ukončená. Toto potvrdenie má dátum 12.09.2017.

3.3. Žalobca ďalej súdu predložil prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 06.10.2017, podľa ktorého dňa 28.07.2017 žalobca predložil združeniu zmluvu o poskytnutí úveru zo dňa 07.04.2008 a združenie ho po posúdení informovalo, že podľa ich názoru je zmluva bezúročnou a bez poplatkov a taktiež obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky. Ďalej bol žalobca oboznámený s tým, že vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 58,09 €. Súd konštatuje, že z tohto prehlásenia nevyplýva

žiaden nedostatok, resp. porušenie zákonného ustanovenia, na ktoré by Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS poukazovalo a ktorým by odôvodnilo ním vyššie uvedené závery.

3.4. Listom zo dňa 18.05.2018 vyzval súd žalobcu, aby mu zaslal prehľad splácania úveru a listom z toho istého dňa požiadal súd žalovaného, aby mu zaslal originál zmluvy a úverových zmluvných podmienok za účelom preskúmania ich čitateľnosti. Žalobca súdu predložil list zo dňa 04.11.2016, ktorým žiadal žalovaného o zaslanie platobnej histórie okrem iných zmlúv aj k zmluve, ktorá je predmetom posudzovania v tomto konaní. Listom zo dňa 09.12.2016 mu žalobca odpovedal, že mu ním požadované informácie neposkytne, keďže splátkový kalendár mu bol zaslaný spolu s úverovou zmluvou. Na základe tohto splátkového kalendára musí byť pre žalobcu zrejmé akú sumu dosiaľ zaplatil.

K otázke naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok.

4. Podľa § 137 písm. c) CSP - Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

4.1. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem týkajúci sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, tento má súd za daný a z hľadiska právnej argumentácie poukazuje na závery KS v Prešove vo veci sp. zn. 18Co/120/2017, kde sa uvádza: „Za nesprávny právny záver považuje názor súdu prvej inštancie o nemožnosti rozhodnúť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP žalobami upravenými v ust. § 137 písm. c) a d) CSP. Z ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na stranu 1037 komentára k CSP vypracovaného autormi Števček a spol., vydavateľstvom C.H. Beck, tento obsahuje iba domnienku autora komentára k ust. § 298 CSP, že napriek demonštratívne výpočtu žalôb v ust. § 137 CSP už ust. § 298 CSP vylučuje podanie žaloby iba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu bez súčasného podania žaloby o plnenie. Tomuto záveru odporuje i znenie ust. § 298 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého môže súd v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednaní. Záveru súdu prvej inštancie o nemožnosti domáhať sa určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie nezodpovedá ani zákonná konštrukcia ust. § 298 ods. 2 CSP, v ktorom sa iba ukladá povinnosť súdu uviesť vo výroku rozhodnutia znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v prípade, ak určil niektorú zo zmluvných podmienok k spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú alebo priznal akékoľvek plnenie z uvedenej neprijateľnej zmluvnej podmienky. V danom prípade nie je možné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštancie o absencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP. V danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobkyni, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľky na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

4.2. Súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Ndc//20/2016 - Zavedenie osobitného konania podľa § 301 C. s. p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> neznamená, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti C.s.p. zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. C.s.p. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> len s účinkami inter partes.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

5. Podľa § 53 ods.1 OZ v znení účinnom k 07.04.2008 - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 37 ods.1 OZ - Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

5.1. V prejednávanej veci sa zmluvné podmienky, ktorých vyhlásenia neprijateľnosti sa žalobca domáha, nachádzajú v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. Tieto zmluvné podmienky sú písané veľkosťou textu neprevyšujúcou 1 mm. Takéto obchodné podmienky už konajúci súd v množstve iných vecí považoval za absolútne neplatné z dôvodu rozporu s § 37 ods.1 OZ s nasledujúcou argumentáciou - súd sa stotožnil s rozhodnutím Finančného arbitra ČR registračné číslo 76/SU/2012, ktorého odôvodnenie považuje za príliehavé aj v prejednávanej veci a ktorý uviedol:

„Pokud jde o posouzení formálních náležitostí Smlouvy o úvěru, finanční arbitr při zkoumání Smlouvy o úvěru shledal, že Instituce tuto smlouvu koncipovala, vyjma označení jednotlivých částí Smlouvy o úvěru a identifikačních údajů smluvních stran, do dvou sloupců za využití typu bezpatkového písma z rodiny Arial, ve velikosti odpovídající zhruba 5,5 typografického bodu. Finanční arbitr provedením jednoduchého měření zjistil, že velká písmena abecedy dosahují velikosti menší než 2 mm a malá písmena abecedy, jimiž je psána většina textu, pak mnohdy až o polovinu méně.

Z předložených dokumentů finanční arbitr dále zjistil, že tato miniaturní písmena o velikosti pohybující se kolem 1 milimetru jsou vytištěna na barevném podkladě. Samotný text Smlouvy o úvěru čtenáři splývá, neboť v textu nejsou užity prakticky žádné zvýrazňující prvky jako je například kurzíva, tučná písmena nebo kapitálky (vyjma označení oddílů a článků Všeobecných obchodních podmínek). Všeobecné obchodní podmínky navíc postrádají výraznější vizuálně dělicí prvky, což nápadně ztěžuje orientaci a pochopení textu.

Finanční arbitr při zkoumání Smlouvy o úvěru, která při zvolené velikosti a typu písma představuje bez Úverových produktů poskytovatele šest hustě zaplněných stran textu na jiném než bílém podkladě, shledal, že Smlouva o úvěru je prakticky nečitelná pouhým okem, text není možné přečíst najednou a udržet při tom koncentraci tak, aby čtenář pochopil její obsah a veškeré důsledky ze Smlouvy o úvěru pro něj plynoucí.

Finanční arbitr konverzí textu obdobného rozsahu do běžně užívaného formátu, s přihlédnutím k doporučenému formátu pro formální písemnosti (srov. například normu ČSN 01 6910 11 Úprava písemností zpracovaných textovými editory z roku 2007, která stanoví, že obchodní písemnosti se mají psát písmem o velikosti alespoň 10 typografických bodů), zjistil, že text Smlouvy o úvěru by v takovém formátu (za využití písma Times New Roman, velikost písma 12 typografických bodů, text bez sloupců) vydal na zhruba čtyřnásobný počet stran, tj. na 24 stran.

Navíc v podmínkách, kdy čtenář například nemá možnost Smlouvu o úvěru studovat za přímého denního světla, nelze Smlouvu o úvěru bez využití pomůcek, jako jsou brýle, lupa či zdroj umělého osvětlení, a bez dostatečné časové rezervy přečíst vůbec. Finanční arbitr pro úplnost doplňuje, že jemu čtení písemností obecně nezpůsobuje žádné potíže, na čtení písemností nepotřebuje brýle a pro zkoumání Smlouvy o úvěru si vytvořil ideální podmínky (prostorové i časové), přesto mu čtení Smlouvy o úvěru působilo velké obtíže a přesvědčil se rovněž o tom, že při zhoršení světelných podmínek je Smlouva o úvěru skutečně prakticky nečitelná.

Shora uvedené posouzení není, jak je rozvedeno dále, neodůvodněným či snad účelovým, neboť i obecné soudy se jím zabývají, v neposlední řadě i Nejvyšší soud České republiky, který například ve svém rozhodnutí ze dne 29. 6. 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, konstatoval, že [p]ro standardní adhezni smlouvy je typický dlouhý nepřehledný text psaný miniaturním, jen obtížně čitelným písmem, popřípadě dokonce jen odkaz na takto pojaté obchodní podmínky.

Nemožnost určitý text přečíst bez vynaložení zvláštního úsilí a bez využití zvláštních pomůcek, by byla sama o sobě dostačujícím důvodem pro konstatování neplatnosti Smlouvy o úvěru pro její nesrozumitelnost, jelikož platí, že právní úkon je nesrozumitelný, jestliže jednájící po jazykové stránce nedosáhl v důsledku vadného slovního či jiného zprostředkování (rozuměj ve zkoumaném případě vizuálního zpracování) jasného vyjádření vůle (srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2942/2009). Ke shodnému závěru došel například Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 7. 9. 2011, sp. zn. 103 VSPH 84/2011.“

5.2. Úverové podmienky boli napísané v nasledujúcom formáte - ukážka: V prejednávanej veci sa zmluvné podmienky, ktorých vyhlásenia neprijateľnosti sa žalobca domáha, nachádzajú v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. Tieto zmluvné podmienky sú písané veľkosťou textu neprevyšujúceho 1 mm. Takéto obchodné podmienky už konajúci súd v množstve iných vecí považoval za absolútne neplatné z dôvodu rozporu s § 37 ods.1 OZ s nasledujúcou argumentáciou.

5.3. Súd je presvedčený, že ak by žalobca obdržal rozsudok v úprave podľa ukážky, bez ďalšieho by ho považoval za nezrozumiteľný. Aj podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 19Co/61/2017 - Pritom „Zmluvné dojednania“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvne dojednania nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi

(spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednania ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú praxiu a na takéto zmluvné dojednania súd nemôže vôbec prihliadať.

5.4. Ak je teda určité zmluvné dojednanie neplatné zo všeobecných dôvodov, nie je potrebné zaoberať sa jeho neprijateľnosťou, čo vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/1280/2015 - „Aby mohol súd v občianskom súdnom konaní, v ktorom ide (aj) o posúdenie otázky, či niektoré ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy vykazuje znaky neprijateľnej podmienky, musí dôsledne skúmať a náležite rozlíšiť, či tvrdeným dôvodom neplatnosti je sama podstata zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), alebo taký dôvod neplatnosti, ktorý sa týka všeobecne každého prejavu vôle [napríklad preto, lebo vôľa nebola prejavovaná slobodne a dostatočne určito či zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony (§ 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka) alebo ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), alebo preto, že za spotrebiteľa konal ako zástupca ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka)]“ (z uznesenia najvyššieho súdu z 29. januára 2015 sp.zn. 3 Cdo 27/2011). K všeobecným dôvodom neplatnosti právneho úkonu patrí aj rozpor prejavu vôle z hľadiska jeho obsahu a účelu so zákonom, ako aj jeho obchádzanie a tiež rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). „Ak má súd v priebehu konania preukázané, že sú naplnené predpoklady pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu, má povinnosť prihliadnúť na túto skutočnosť z úradnej povinnosti a ďalšími otázkami, napríklad neprijateľnými podmienkami sa nemusí vôbec zaoberať“ (viď Jaroslav Krajčo, Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi SR a EÚ, Eurounion, 2011 str. 133). Z uvedeného vyplýva, že ak súd rozhodujúci o nároku vyvodzovanom zo spotrebiteľskej zmluvy dospeje k záveru, že spotrebiteľská zmluva ako prejav vôle nemá zákonom stanovené náležitosti (§ 37 a nasl. Občianskeho zákonníka), vyslovuje jej neplatnosť nie z dôvodu existencie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale pre všeobecné dôvody neplatnosti každého prejavu vôle.“

Žalobcom tvrdené nedostatky zmluvy.

6. Podľa § 4 ods.2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 07.04.2008 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať
d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Podľa § 4 ods.3 zákona č. 258/2001 Z.z. - Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

6.1. Pokiaľ ide o nedostatok náležitosti danej § 4 ods.2 písm.d) zákona, KS v Prešove vo veci sp. zn. 9Co/87/2016 uviedol - Adresa žalobcu uvedená v záhlaví zmluvy je logicky adresou, na ktorej je možné uplatnenie reklamácie alebo sťažnosti. Ide o adresu totožnú so sídlom žalobcu. Súd má teda za to, že uvedená vada zmluvy daná nie je.

6.2. Zmluva však skutočne neobsahuje rozpis splátok podľa § 4 ods.2 písm.i) zákona, čo vedie k tomu, že poskytnutý úver bol bez úrokov a bez poplatkov.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené (súd vykonal všetky navrhnuté dôkazy) je teda zrejmé, že žalobca bol skutočne povinný vrátiť iba sumu mu poskytnutú a preplátok je bezdôvodným obohatením žalovaného. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania sa súd primárne zaoberal touto, pretože aj v prípade dôvodnosti žaloby by jej nebolo možné vyhovieť pre premlčanie.

Podľa § 107 Občianskeho zákonníka

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

7.1. Od 01.07.2016 začal byť v Slovenskej republike účinný zákon č. 160/2015 - Civilný sporový poriadok. Podľa čl. 2 ods.2 CSP - Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak

takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

7.2. Otázka subjektívnej premlčacej doby. V prejednávanej veci má súd za nepochybné, že uplynula subjektívna premlčacia doba. Pri určovaní jej počiatku vychádza súd z nasledujúcich súdnych rozhodnutí:

7.3. NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011 - „Pro počátek subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjgg4>> odst. 1 ObčZ je v případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy rozhodující vědomost oprávněného o těch skutkových okolnostech, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, neplatná skutečně je. Podle právní teorie (srovnej např. Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbq>> I. § 101 - 110. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009, 609 s.) i praxe (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo 446/2009 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgbpxm6lcmvzf63ttl4ytmnjw>>) je pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjgg4>> odst. 1 obč. zák. rozhodný okamžik, kdy se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo jej získal. V případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy je takovou rozhodující vědomostí znalost oprávněného těch skutkových okolností, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, je neplatná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 3977/2007 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqhfpgwxzwwgeyta>>). V souzené věci byla okolnost, že nájemní smlouva byla uzavřena bez souhlasu obecního úřadu a že podnájemní smlouvou jsou předmětné prostory pronajímány k účelu, ke kterému nejsou stavebně určeny, žalobkyni známa již při uzavření těchto smluv (viz skutková zjištění, jež nelze v dovolacím řízení úspěšně zpochybnit). Odvolací soud se tak při posouzení začátku běhu subjektivní promlčecí doby od ustálené judikatury neodchýlil.“

NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011 - Oprávněný sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávněný dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobca poukázal predmetnú finančnú čiastku na účet žalovanej 28. augusta 2006. Podľa názoru dovolacieho súdu týmto dňom začala žalobcovi plynúť i dvojiročná subjektívna premlčacia doba v zmysle § 107 ods. 1 OZ. Žalobca v konaní nepreukázal právny dôvod poskytnutia tohto plnenia, teda od počiatku šlo o plnenie bez právneho dôvodu, pričom v danom prípade niet pochyb o tom, že už v tomto okamihu boli žalobcovi známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. komu plnil a v akej výške.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/685/2011- Dovolací soud vychází z názoru, že kontrolní závěr NKÚ obsahuje jak popis jím zjištěných relevantních skutkových okolností, tak jejich právní hodnocení ústící v případný závěr o porušení zákonem stanovených povinností. Kontrolní závěr NKÚ tak může u organizační složky státu jako oprávněné zakládat vědomost ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjgg4>> odst. 1 obč. zák. jen tehdy, pokud se příslušná organizační složka na základě takového kontrolního závěru dozví dosud neznámé skutkové okolnosti, bez nichž nelze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit. Tak tomu může být např. za situace, kdy organizační složka státu na základě kontrolního závěru NKÚ zjistí, že její závazek vůči třetí osobě, byl bez jejího vědomí již v minulosti splněn jinou organizační složkou či zanikl započtením. Naopak z hlediska vědomosti organizační složky ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjgg4>> odst. 1 obč. zák. nemá kontrolní závěr NKÚ význam, pokud takový závěr obsahuje pouze právní hodnocení vzniklého stavu, a to na základě stejných skutkových zjištění, jež byla známa i příslušné organizační složce státu. Tak je tomu i v souzené věci. Žalobkyni již dne 13. 12. 2004, kdy žalovanému poskytla částku o 2.832.979,- Kč vyšší, než činil soudem přiznaný nárok žalovaného, byly známy všechny rozhodné skutečnosti, na základě kterých mohla a měla

uplatniť své právo na vydání bezdůvodného obohacení. Pokud tak z důvodu právní neznalosti neučinila a svého práva se začala domáhat až po té, co byla na právní stránku věci upozorněna kontrolním závěrem NKÚ, nemůže to mít vliv na její presumovanou vědomost (v souladu se zásadou neznalost zákona neomlouvá) a tedy ani na počátek běhu subjektivní lhůty ve smyslu § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák.

KS v Nitre sp. zn. 25Co/1019/2015 - V zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j., keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného. Z hľadiska plynutia premlčacej doby nie je rozhodujúce, že oprávnený mal už predtým možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na základe ktorých si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške. Z uvedeného vyplýva správnosť záveru súdu prvej inštancie, že pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, je potrebné z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> minimálne vychádzať zo dňa, kedy žalobkyňa poukázala žalovanému ako veriteľovi, poslednú splátku úveru. Navyše za situácie, že predmetnú zmluvu o úvere, ktorú uzavrela so žalovaným dňa 01. 03. 2011, podpísala, jej táto skutočnosť, že má zaplatiť sumu istiny (200 eur) zvýšenú o odplatu (160 eur), ďalej že zmluva neobsahuje údaj o RPMN a údaj o úroku, bola známa už v čase podpisu, t.j. uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Ospravedlnenie, že žalobkyňa nemá právnické vzdelanie a v čase podpisu zmluvy nevedela o tom, že zmluva musí obsahovať údaj o RPMN a údaj o úroku, je zavádzajúce a neopodstatnené, nakoľko už na prvý pohľad a aj laikovi musí byť zrejme neúmerne navýšenie žalovaným poskytnutého úveru.

KS v Nitre sp. zn. 6Co/220/2015 - V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobkyňa pri riadnej starostlivosti musela alebo mohla dozvedieť, že na jej úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedela. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomosti žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> vychádzať zo dňa (dní), kedy žalobkyňa splatila žalovanej úver, z ktorého požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobkyňa skutočne vedela o prípadnej neplatnosti zmluvy o úvere v časti poplatkov a úrokov a o tom, že sa bezdôvodne obohacuje žalovaná. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel k záveru, že k bezdôvodnému obohateniu došlo dňom 14. 02. 2007, ktorým dňom žalobkyňa splatila predmetný úver. Následne z toho vyplýva, že subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula dňom 14. 02. 2009. Žalobkyňa si uplatnila svoj nárok žalobou podanou na súd dňa 17. 02. 2014, teda po uplynutí tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej lehoty. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval prvostupňový rozsudok vo výroku za vecne správny. Námietku žalobkyne popísanú v odvolaní a týkajúcu sa toho, že premlčacia doba je v tomto prípade až 10-ročná z dôvodu, že ide o úmyselné konanie žalovanej, odvolací súd neakceptoval. Pokiaľ žalobkyňa v konaní tvrdila, že na strane žalovanej ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, bola povinná na preukázanie tohto jej tvrdenia označiť alebo doložiť relevantný dôkaz. Uvedené úmyselné konanie žalovanej však žalobkyňa ničím nepreukázala, čím neuniesla dôkazné bremeno tohto jej tvrdenia. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok vo veci samej i vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1963/99/>> potvrdil.

KS v Žiline sp. zn. 8Co/216/2016 - Okresný súd nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol pre premlčanie s poukazom na to, že v danom prípade došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby pred podaním žaloby. Pokiaľ žalobca začiatok plynutia premlčacej doby spájal s kontaktom s občianskym združením na ochranu spotrebiteľa, sú jeho odvolacie námietky nedôvodné. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený subjekt v konkrétnom prípade dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa rozumie znalosť takých okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť, nie znalosť právnej kvalifikácie. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávanému prípadu je to zákon č. 258/2001 Z. z.). Vedomosť žalobcu ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jeho úveru je preto potrebné spájať s touto skutočnosťou, t.j. s vedomosťou o existencii zákona č. 258/2001 Z. z., nakoľko ho nemôže ospravedlňovať to, že o tomto zákone eventuálne nevedel. Viazť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na okamih kontaktu žalobcu s občianskym združením, od ktorého sa žalobca mal dozvedieť o tom, že úver

poskytnutý žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a že z tohto dôvodu sa žalovaný mal na jeho úkor bezdôvodne obohatiť, by bolo neprimeranou ochranou práva vybočujúcou z účelu a právneho významu ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Subjektívna 2-ročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia teda začala žalobcovi plynúť prvým dňom začatia splácania prvej splátky a následne splatením každej ďalšej splátky až nakoniec splatením poslednej splátky. Poslednú splátku na plnenie zo zmluvy č. 5331512 zo dňa 10.12.2007 uskutočnil žalobca dňa 14.03.2008 a na zmluvu č. 5331360 zo dňa 22.01.2013 dňa 10.12.2007. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podania žalobného návrhu, t. j. dňa 06.10.2010 bol už nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný a ak zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania, táto bola vznesená dôvodne. Vzhľadom na uplynutie subjektívnej premlčacej doby sú potom úvahy žalobcu o dĺžke objektívnej premlčacej doby pre posúdenie danej veci irelevantné.

OS Bratislava I. sp. zn. 7C/195/2012 zo dňa 30.03.2016 - Navrhovateľ tvrdil, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, na základe právneho posúdenia zmluvy o úvere. Navrhovateľ v podstate tvrdí, že od právneho zástupcu sa dozvedel o ustanoveniach § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. a §§ 52, 39 a 41 Občianskeho zákonníka, z ktorých možno vyvodíť čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere.

Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Napriek tvrdeniu navrhovateľa, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel od svojho právneho zástupcu, tomuto tvrdeniu s prihliadnutím na § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných dôvodov neplatnosti zmluvy o úvere vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov mal navrhovateľ podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. vedomosť už pri podpise zmluvy o úvere, rovnako mal vedomosť už pri podpise úverovej zmluvy o tom, kto je veriteľom zo zmluvy a o tom, komu a kedy jednotlivé splátky úveru spláca. Navrhovateľ od svojho právneho zástupcu získal iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe týchto skutočností súd uzavrel, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia (z absolútne neplatného právneho úkonu) začala plynúť zaplatením príslušnej splátky úveru nad rámec zákonom ustanovenej povinnosti.

Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 17Co/315/2017 - Ad 1. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „Neznalosť práva neospravedlňuje.“ Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti, ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenú zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 OZ <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnienky, akou je znalosť práva dokonca nevyvrátiteľne.

Ad 2. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právny úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu.

Ad 3. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti žalobkyne o tom, že žalovanému uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy žalobkyňa preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamžikom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu prvýkrát preplatí. V danom prípade začiatok platieb nad rámec poskytnutej istiny od 18.02.2014 prezentovala žalobkyňa priamo ako tvrdenie žaloby.

Vzhľadom na uvedené nebol správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného dozvedela až pri návšteve právneho zástupcu. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v

okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Rovnaký právny záver prijal odvolací súd už v rozhodnutí sp. zn. 17Co/372/2015 <<http://merit.slv.cz/17Co/372/2015>>zo dňa 27.04.2016.

7.4. Okresný súd si je vedomý, že Krajský súd v Prešove obdobným žalobám o vydanie bezdôvodného obohatenia na rozdiel od vyššie citovaných krajských súdov vyhovuje s tým, že spotrebiteľ sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel od OZ HOOS (alebo iného subjektu), prípadne od svojho právneho zástupcu a uvádza, že " Každý je povinný poznať právo, no nikomu nemožno nanútiť povinnosť, aby toto právo vedel aj správne aplikovať". Keďže okresný súd s takýmto záverom nesúhlasí a má za to, že zásada "neznalosť zákona neospravedlňuje" sa týka jeho aplikácie a nie iba poznania textu zákona (v takomto prípade by uvedená zásada nemala význam a aplikáciou vyššie uvedenej vety by sa dospievalo k absurdným záverom, keďže napr. osoba XY by poznala znenie občianskeho zákonníka o vzniku kúpnej zmluvy ale nevedela by ho aplikovať, teda že je povinná v obchode tovar, ktorý má v košíku zaplatiť), rieši uvedenú otázku v súlade s rozhodovacou praxou NS SR.

NS SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 - 1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. júna 2016 č.k. 5 C 49/2016-67 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 2 863,98 € s príslušenstvom, ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovanej získané na úkor žalobkyne. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že účastníčky uzatvorili tri zmluvy o úvere: a/ 23. novembra 2005 zmluvu o úvere č. 7102639, ktorou žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 863,04 € a žalobkyňa sa zaviazala vrátiť žalovanej tento úver zvýšený o úrok a poplatky; takto uhradila na účet žalovanej sumu 1 712,76 €, b/ 27. októbra 2006 zmluvu o úvere č. 7103043, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 995,81 €, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o úrok a poplatok; takto uhradila žalovanej sumu 1 876,16 €, c/ 23. júla 2007 zmluvu o úvere č. 7103491, na základe ktorej žalovaná poskytla žalobkyni úver vo výške 1 327,75 €, ktorý sa žalobkyňa zaviazala vrátiť zvýšený o úrok a poplatok; celkom takto uhradila žalovanej sumu 2 256,54 €. Uvedené zmluvy boli uzavreté za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“). V zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol okrem všeobecných náležitostí aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“). V danom prípade tejto údaj v uzatvorených zmluvách absentoval, preto sa malo vychádzať z toho, že úver je poskytnutý bezúročne a sumy vyplatené nad výšku poskytnutého úveru predstavujú bezdôvodné obohatenie. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná vo vyjadrení k žalobe účinne vzniesla námietku premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že k jeho premlčaniu došlo tak v subjektívnej dvojiročnej premlčacej dobe, ako aj v objektívnej trojiročnej premlčacej dobe (§ 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Zákon č. 258/2001 Z.z. bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známym pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy vedela, že ak v zmluvách chýba údaj o RPMN, úver je bezúročný a bez poplatkov. Jej tvrdenia, že o bezdôvodnom obohatení sa (subjektívne) dozvedela až po vysvetlení, ktoré jej podal právny poradca približne 2 mesiace pred podaním žaloby, považoval za účelové. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa žalobkyňa reálne dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatila úrok, ktorý nebola povinná zaplatiť (pri prvej zmluve 22. júna 2006, pri druhej zmluve 23. mája 2007 a pri tretej zmluve 22. apríla 2008). Objektívna trojiročná premlčacia doba jej začala plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia žalovanou, to znamená pri prvej zmluve 30. októbrom 2006, pri druhej zmluve 24. augustom 2007 a pri tretej zmluve 22. aprílom 2008. Pokiaľ bola žaloba podaná na súde až 11. apríla 2016, bolo ňou uplatnené premlčané právo. Za nenáležitú označil pritom súd prvej inštancie argumentáciu žalobkyne o desaťročnej objektívnej premlčacej dobe. Žalovaná sa totiž nedopustila úmyselného konania, predpokladom ktorého je vedomosť konajúceho, že sa bezdôvodne obohacuje; to v jej prípade preukázané nebolo.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 9. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 302/2016 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania k správnejmu záveru, že žalovaná sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila. V ich vzájomnom spotrebiteľskom právnom vzťahu prijala totiž od žalobkyne nad rámec poskytnutého úveru peňažné plnenie, ktoré jej vzhľadom na absenciu údaju o RPMN nepatrilo (§ 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z.). Odvolací súd poukázal na to, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že

sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy oprávnený získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné [odvolací súd v súvislosti s tým poukázal na právne závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 67/2011]. Rozhodujúcim pritom je, že zákon č. 258/2001 Z.z. priamo ustanovuje, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. I keď je v danom prípade žalobkyňou spotrebiteľka práva neznalá, bolo by neprimeranou ochranou jej práva, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa od svojho právneho poradcu dozvedela, že žalovaná sa na jej úkor obohatila. Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodného s názorom súdu prvej inštancie, subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula v danom prípade pred podaním žaloby. Súd prvej inštancie bol preto povinný prihliadnúť na námietku premlčania dôvodne vznesenú žalovanou, v dôsledku ktorej nemohol žalobkyni priznať premlčané právo. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nepriliehavo poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 9/2012, v zmysle ktorého princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V danom prípade totiž žalovaná vzniesla hmotnoprávnu námietku premlčania, na ktorú súd musel vziať zreteľ. Ak druhá strana účinne vzniesla námietku premlčania, nemožno ani v prípade spotrebiteľa pripustiť odlišnú interpretáciu ustanovení zákona o plynutí subjektívnej premlčacej doby, v ktorej sa môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie spísané advokátom, ktorý v článku II. dovolania výslovne uviedol, že podaný mimoriadny opravný prostriedok je prípustný podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, lebo napadnuté rozhodnutie, ktorým bol potvrdený prvoinštančný rozsudok, záviselo od vyriešenia právnej otázky v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zatiaľ ešte nevyriešenej. Podľa presvedčenia žalobkyne odvolací súd založil rozhodnutie na nesprávnom právnom názore, ktorým de facto zotrel rozdiel medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou dobou. Žalobkyňa, plniac svoje povinnosti z úverových zmlúv, poskytovala - ako spotrebiteľka - žalovanej peňažné plnenia, pričom nemala vedomosť o tom, že v zmluve chýba nejaká náležitosť, v dôsledku ktorej je úver bezúročný a bez poplatkov. Ficcia znalosti právnych predpisov sa v jej prípade nemôže uplatniť. Odvolacím súdom prijatý právny názor o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je nepodložený výsledkami vykonaného dokazovania a priečiaci sa zákonu (§ 102 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Skutočnú vedomosť o tom, že žalovaná sa na jej úkor bezdôvodne obohatila, získala žalobkyňa až po právnej porade 26. januára 2016, bezprostredne po ktorej udelila plnú moc svojmu právnenému zástupcovi, aby ju zastupoval v danom spore. Od tohto dňa do podania žaloby neuplynula žiadna premlčacia doba. Zdôraznila, že pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby je nevyhnutné preukázať vedomosť jednak o vzniku bezdôvodného obohatenia, jednak o tom, kto sa bezdôvodne obohatil. V danom prípade výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že by žalobkyňa získala takúto vedomosť pred 26. januárom 2016. Z týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

12. V danom prípade právna otázka, ktorú dovolateľka nastolila v dovolaní, bola už dovolacím súdom vyriešená.

12.1. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 67/2011 pripomenul, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Najvyšší súd tu konštatoval, že v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

12.2 Pre účely preskúmaného prípadu treba osobitne poukázať na tú časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011, v ktorej uviedol, že „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“.

12.3. K obdobným právnym záverom dospel najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 121/2009, v ktorom uviedol, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (poznámka dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie).

13. Na podklade uvedeného dovolací súd konštatuje, že žalobkyňa nedôvodne tvrdí, že právna otázka, ktorú nastolila v dovolaní, nebola ešte dovolacím súdom vyriešená. Na tom nemôže nič zmeniť nesúhlas žalobkyne založený na jej skutkových tvrdeniach, v zmysle ktorých sa o okolnostiach významných z hľadiska určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby dozvedela v iný deň, než uviedol odvolací súd.

14. Dovolací súd k predchádzajúcim bodom poznamenáva, že pri argumentácii akýmkoľvek súdnym rozhodnutím treba vždy jeho text vnímať v kontexte konania, v ktorom bolo rozhodnutie vydané. V danom prípade žalobkyňa nenáležite poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 9/2012 [a v ňom vyjadrený právny názor (že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje v spotrebiteľských veciach v závislosti od konkrétnych okolností princípu dôležitejšiemu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa)] vydané v skutkovo a právne odlišnej (exekučnej) veci, líšiacej sa od predmetného sporu žalobkyne a žalovanej nielen z hľadiska podstaty a účelu konania, ale aj procesného postavenia spotrebiteľa. Nie bezvýznamnou je tu tiež okolnosť, že v konaní sp. zn. 6 MCdo 9/2012 poukázal najvyšší súd na uvedený princíp v súvislosti s riešením procesnej otázky (oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok); v danom prípade ale žalovaná v dovolaní vzťahuje uplatnenie tohto princípu na riešenie hmotnoprávnej otázky (začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby).

15. Skutočnosť, že dovolateľkou vymedzená právna otázka už bola vyriešená dovolacím súdom, opodstatňuje záver, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP prípustné.

7.5. Posledne citované rozhodnutie NS SR je v súlade s vyššie citovanými rozhodnutiami NS ČR (pri totožnej právnej úprave) ako aj s rozhodnutiami nasledujúcimi.

ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 258/03 - Přijetí závěrů obecného soudu o obsahu právního úkonu (smlouvy) je posouzením právním, představuje autoritativní interpretaci právně relevantního projevu soukromé vůle, není tedy zjištěním skutkovým, nýbrž činěním právních poznatků (viz shodně usnesení sp. zn. III. ÚS 280/03 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgnpws2ljl52xgxzshaya>>). Skutkovými jsou v této souvislosti toliko zjištění faktuální (nikoli ale zjištění povinnosti), čili zjištění samotné existence právního úkonu, identifikace jeho subjektů, je-li učiněn v písemné formě, ověření pravosti listiny, konstatování znění textu apod.

NS ČR - 33Odo/1688/2005 - již v rozsudku ze dne 29. října 1999, sp. zn. 2 Cdon 1548/97 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojzg5ptex3dmrxw4xzrgu2dq>>, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 73/2000, vyslovil Nejvyšší soud ČR názor, že zjišťuje-li soud obsah smlouvy, a to i pomocí výkladu projevů vůle, jde o skutkové zjištění, zatímco dovozuje-li z právního úkonu konkrétní práva a povinnosti účastníků právního vztahu, jde již o aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy o právní posouzení. Obdobně v rozsudku ze dne 31. října 2001, sp. zn. 20 Cdo 2900/99 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgfpemc7mmsg6xzshedydaxzzhe>>, publikovaném v časopise Soudní judikatura pod č. 46/2002, uvedl dovolací soud, že činí-li soud z obsahu smlouvy (případně z dalších pramenů) zjištění o tom, co bylo jejími účastníky ujednáno, dospívá ke skutkovým zjištěním; vyvozuje-li poté, jaká práva a povinnosti odtud pro účastníky vyplývají, formuluje závěry právní, resp. jde o právní posouzení věci.

7.6. Vyššie citovaná judikatúra teda jednoznačne aj začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty objektivizuje vedomosťou o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť bezdôvodné obohatenie. Totiž iba takto chápaný začiatok behu premlčacej lehoty možno dokazovať. To kedy žalobca tvrdí, že si vec nechal právne posúdiť tak (v zmysle vyššie citovanej judikatúry) relevantné nemôže byť,

pretože žalovaný v takomto prípade nemá žiadnu obranu a začiatok plynutia premlčacej lehoty by závisel iba od tvrdenia žalobcu. Bolo by teda nepreukázateľné, či sa žalobca o právnom posúdení nedozvedel skôr a zároveň by bolo otázkou, prečo si žalobca právne posúdenie nenechal vykonať skôr. Pri posudzovaní dozvedenia sa o právnom kvalifikovaní známych skutkových okolností (ak by to teda malo byť rozhodujúce) by to znamenalo, že dodávateľ je daný napospas tvrdeniu spotrebiteľa bez akejkoľvek reálnej možnosti namietat', kedy sa toto právne vedomie u spotrebiteľa udialo a teda bez reálnej možnosti namietat' premlčanie.

7.7. Súd má teda zato, že subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňom, keď žalobcom zaplatená čiastka presiahla čiastku žalobcovi žalovaným poskytnutú (pričom skutkové okolnosti týkajúce sa nedostatkov zmluvy boli žalobcovi známe dňom jej uzavretia a všetky platby vzhľadom na vyššie uvedené treba v celku považovať za platby len istinu), čo bolo vzhľadom ku konečnému splateniu úveru najneskôr dňa 23.07.2009 (č.l. 20 + vid' aj otázku na pojednávaní, kde žalobca nepoprel splatenie úveru v roku 2009) a subjektívna premlčacia lehota tak uplynula dňa 23.07.2011, čo znamená, že žaloba podaná dňa 23.02.2018 bola podaná po uplynutí premlčacej doby (subjektívnej), čo znamená nemožnosť priznania uplatneného nároku.

7.8. Na vyššie uvedených záveroch procesného súdu nič nemení ani rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo/9/2012 - Oprávnená sa svojej zodpovednosti za uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky nemohla zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Uvedené rozhodnutie jednak vychádzalo z iného skutkového stavu, jednak sa týkalo aplikácie zákona o bankách.

Naviac, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo/9/2012 sa žiadnym spôsobom nevyrovnáva s

O § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR - O všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

a s

O § 15 zákona č. 400/2015 o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR - O všetkom, čo bolo v zbierke zákonov vyhlásené, sa má za to, že dňom vyhlásenia sa stalo známym každému, koho sa to týka.,

čo jeho presvedčivosť a argumentačnú využiteľnosť znižuje.

8. Otázka objektívnej premlčacej lehoty. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu, žalobca poukazuje na rozhodnutia KS v Prešove, ktoré obsahujú nasledujúce odôvodnenie - V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. So zreteľom na to je správny záver súdu prvého stupňa poukazujúci na neuplynutie objektívnej 10-ročnej lehoty od poskytnutia úveru, v dôsledku čoho bolo možné takto uplatnený nárok žalobkyni priznať alebo Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V čase uzatvárania zmlúv už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. Žalovaný v období od 28.2.2005 do 16.7.2007 uzatvoril so žalobkyňou 4 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom ani v jednej z nich údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov neuviedol. Takéto dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu.

8.1. Procesnému súdu je však známe, že v rámci rozhodovacej činnosti KS v PO však existuje aj iné rozhodnutie, napr. sp. zn. 15Co/207/2015 - V zákonom stanovenej lehote podal proti zamietavému výroku odvolanie žalobca. Namietal nesprávne skutkové zistenia, ako aj nesprávne právne posúdenie

súdom prvého stupňa. Trval na včasnosti podania žaloby z dôvodu úmyselného konania žalovaného, ktoré viedlo k bezdôvodnému obohateniu, v dôsledku čoho sa objektívna premlčacia doba predlžuje na 10 rokov v zmysle ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s úmyselným konaním žalovaného poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Žiline. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. S poukazom na citované ustanovenie v odseku 4 písm. b) je potrebné považovať zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania za platnú, keďže na jej základe bol spotrebiteľovi dodaný tovar - vodný filter. Podľa odseku 5 citovaného ustanovenia žalovaný tiež nepožadoval od žalobcu úroky alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže žalovaný žiaden úrok alebo poplatok v zmluve neuvedený od žalobcu nežiadal. V zmluve je uvedené RPMN vo výške 19,60%, pričom žalobca zaplatil žalovanému náklady vrátane úrokov a poplatkov vo výške 13,24%. Z uvedeného dôvodu nebol preukázaný úmysel žalovaného získať na úkor žalobcu bezdôvodné obohatenie, preto súd prvého stupňa sa správne vypořiadal s námietkou premlčania a 10 ročnú premlčaciu lehotu správne neuznal ako dôvodnú.

8.2. V rámci aktuálnej súdnej praxe iných krajských súdov ako je Krajský súd v Prešove sa záver o úmyselnom bezdôvodnom obohatení neaplikuje (minimálne nie tak jednoznačne). Napr:

KS v BB sp. zn. 13Co/90/2015 - Súd sa nestotožnil s tvrdením zástupcu navrhovateľky, že v danej veci išlo zo strany odporcu o úmyselné bezdôvodné obohatenie a teda plynie desaťročná objektívna premlčacia doba. V konaní nebolo preukázané ničím, že by sa žalovaný na úkor navrhovateľky úmyselne obohacoval. V prípade odporcu dôvodom bezdôvodného obohatenia mala byť úverová zmluva, ktorá sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov vzhľadom na to, že neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o úvere v zmysle právnej úpravy. Aj keď súd konštatoval, že zmluva o úvere neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, nie je možné len z uvedeného dôvodu konštatovať, že odporca mal úmysel sa obohatiť voči navrhovateľke. V zmysle zmluvy o úvere mala navrhovateľka začať splácať mesačné splátky dňom 15.4.2008. Prvú splátku v lehote splatnosti navrhovateľka nezaplatila, zaplatila ju až dňa 23.4.2008, čo je zrejme z predpisu splátok a pokút. Napriek takémuto porušeniu zmluvných podmienok zo strany navrhovateľky odporca ju nijakým spôsobom nesankcionoval. Zmluva neobsahuje ani žiadne ustanovenia o zabezpečení záväzku, napr. zriadenie záložného práva, preto nie je možné prisvedčiť navrhovateľke, že by zo strany odporcu išlo o úmysel na jej úkor sa obohatiť. Tieto skutočnosti z jej strany neboli ničím preukázané. Vzhľadom na to, že odporca vzniesol námietku premlčania, navrhovateľka podala návrh po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, preto súd jej návrh zamietol.

KS v BB sp. zn. 14Co/1128/2014 - „Prvostupňový súd mal za to, že v súdnej veci nie je možná aplikácia 10-ročnej objektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako sa toho dožadovala v konaní žalobkyňa, s prihliadnutím na plnenia vykonané zo strany žalobkyne mal za to, že objektívna 3-ročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia s prihliadnutím na podanie žaloby na súd uplynula a žalobkyňa podala žalobu rok po uplynutí 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty. Súd mal nepochybne za preukázané, že u žalovaného vzhľadom na nesplnenie zákonných podmienok vo vzťahu k náležitostiam zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania je potrebné konštatovať, že zmluva sa považuje za zmluvu bez poplatkov a bez úrokov, pričom tým, že žalobkyňa uhradila žalovanému vyššiu sumu ako bol poskytnutý úver, došlo k bezdôvodnému obohateniu sa žalovaného. Odvolací súd k najzásadnejšej námietke uvedenej žalobkyňou v odvolaní uvádza, že aj odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom prvostupňového súdu, ktorý spočíva v tom, že nárok žalobkyne je premlčaný z dôvodu uplynutia objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty, a preto ho súd žalobkyne nemohol priznať, v dôsledku čoho žalobu žalobkyne zamietol. V 10-ročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Podmienky na 10-ročnú premlčaciu dobu nie sú splnené a platí 3-ročná objektívna premlčacia doba aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou, pričom však žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by žalovaný mal úmysel k bezdôvodnému obohateniu sa vo vzťahu k plneniu vyplývajúcej zo zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania a žeby tento úmysel existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. V konkrétnom prejednávanej prípade žalobkyňa už v čase uzavretia zmluvy o poskytnutí pôžičky bola oboznámená s výškou úveru a zaviazala sa tento zaplatiť veriteľovi o zvýšenú sumu v 12-tich mesačných splátkach. Dohodnuté splátky žalobkyňa (aj keď nepravidelne) plnila. Z obsahu podanej žaloby vyplýva, že do 15.05.2009 zaplatila v mesačných splátkach čiastku 924,77 Eur a z dôvodu, že od žalovaného mala žalobkyňa v danom období poskytnutých viac úverov, pričom žalovaný jej navrhol možnosť, že všetky úvery budú zahrnuté do jedného úveru č. 5003849 zo dňa 20.10.2009, pričom z uvedenej konsolidačnej pôžičky

bola prevedená suma 702,40 Eur na doplatenie pôvodnej zmluvy o úvere č. 7039162. Odvolací súd uvádza, že k preukázaniu úmyslu na strane žalovaného nepostačuje len tvrdenie, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy neuviedol do zmluvy RPMN. Žalobkyňa mala možnosť oboznámiť sa s právnymi predpismi, teda mala možnosť nedovolené úroky, či poplatky nezaplatiť. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru (nález Ústavného súdu SR z 26.04.2013 č. k. IV.ÚS 554/2012-35) a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného, ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo/882/2006 z 24.06.2008). Rozhodnutia iných všeobecných súdov, na ktoré poukazovala žalobkyňa v konaní, nie sú pre okresný, ani odvolací súd záväzné, ak sa navyiac okresný, ani odvolací súd s právnymi závermi tam uvedenými nestotožňuje z vyššie uvedených dôvodov.“

Okresný súd Prešov dodáva, že citovaným rozsudkom bol potvrdený rozsudok OS Žiar nad Hronom sp. zn. 4C/10/2014 kde sa uvádza - K námietke žalobkyne, ktorá poukazovala na 10-ročnú premičiacu lehotu s poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý zastáva názor, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/81/2011) uviedol, že tento rozsudok nie je pre rozhodovanie Okresného súdu v Žiari nad Hronom záväzný. Poukázal na to, že ak zákonodarca sankcionuje poskytovateľa úveru za nedodržanie podstatných náležitostí zmluvy tým, že sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, prichádza tak poskytovateľ úveru o výrazné finančné prostriedky, preto je nelogické tvrdiť, že neuvádzanie ročnej percentuálnej miery nákladov je úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Platí domnienka znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá je nevyvrátiteľná. Aj o žalobkyni platí, že musela mať vedomosť, že úver je bezúročný, a preto úroky a poplatky platiť nemusela, ak tak urobila, vyvracia to jej tvrdenie o úmysle žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru súdu podmienka pre uplatnenie 10-ročnej premičacej lehoty v tomto prípade splnená nie je.

KS v Žiline sp. zn. 9Co/516/2015 - V zdôvodnení týchto záverov uviedol, že odporca je nebankovým subjektom pôsobiacim na finančnom trhu v Slovenskej republike od roku 2008, a teda si bol vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie podstatných náležitostí vyžadovaných zákonom do zmluvy je nepochybne úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že taktiež bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne. Takýto záver je podľa názoru odvolacieho súdu nepreskúmateľný, autoritatívny, bez uvedenia bližších dôvodov, ako k takémuto záveru prvostupňový súd dospel. Súd nezdôvodnil, prečo je premičacia doba objektívna desaťročná, len všeobecne poukazuje na to, že odporca má poznať zákony. Nebol však preukázaný úmysel. Zo záverov súdu by potom vyplynulo, že každá zmluva neplatne uzatvorená, bola takto uzatvorená úmyselne (neplatne) . Pokiaľ prvostupňový súd poukazuje len na znalosť zákonov, v tomto prípade aj navrhovateľ pozná zákony (fikcia) a mohol vedieť, že neplatí splátky v správnej výške. Vzťah bezdôvodného obohatenia medzi účastníkmi je osobitným, nie spotrebiteľským vzťahom. V tomto prípade zmluva bola uzatváraná v roku 2010 a súd, pokiaľ konštatoval, že u odporcu išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, mohol poukázať na konkrétny prípad, kedy už, či rozsudkom alebo iným spôsobom, mu takéto konanie v tej dobe bolo vytknuté. Inak je zdôvodnenie prvostupňového súdu o použití desaťročnej premičacej lehoty všeobecné, nie riadnym spôsobom zdôvodnené a odvolaciemu súdu neostalo iné, než v tejto časti napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako nepreskúmateľný zrušiť.

8.3. Je teda zrejmé, že otázka prezumovaného úmyslu dodávateľa pri bezdôvodnom obohatení nie je v rámci SR riešená rovnako jednotlivými krajskými súdmi a dokonca nie je riešená jednotne ani v rámci jednotlivých krajských súdov.

8.4. Procesný súd má za to, že OZ nevytvára osobitnú kategóriu osôb (či už fyzických alebo právnických), u ktorých sa úmysel získať bezdôvodné obohatenie prezumuje. Ak by sa z tejto prezumpcie malo vychádzať, okresný súd sa pýta, kde sú jej hranice? Ak je prezumpcia založená na znalosti právnych predpisov alebo ich určitej časti, tak u osoby s právnickým vzdelaním (ale v podstate u každej osoby vzhľadom na vyššie citované ustanovenie zákona o tvorbe právnych predpisov), musí byť bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatnej alebo čiastočne neplatnej zmluvy vždy úmyselným, pretože ako osoba práva znalá mala vytvoriť zmluvu bezvadnú. Takýto prístup je podľa súdu nesprávny. Jeho nesprávnosť sa prejavuje o to viac, ak úmysel sa nezakladá na okolnostiach skutkových ale výlučne právnych.

8.5. Podľa článku 2 ods.2 C.s.p. súd teda otázku (ne)úmyselného bezdôvodného obohatenia riešil v zmysle judikatúry najvyšších súdnych autorít a to NS SR a ÚS SR. Pre podstatnosť týchto názorov pre rozhodovanie v tejto veci ich súd cituje v širšom rozsahu v rámci inštančného postupu.

KS v Žiline - 11Co/471/2014 - Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že prvostupňový súd, pokiaľ rozhodoval o vznesenej námietke premlčania, nepostupoval v súlade s citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a svoje rozhodnutie nezaložil na konkrétnych, výsledkami vykonaného dokazovania preukázaných skutočnostiach a tvrdeniach; odvolacím súdom zvolené riešenie nastolenej otázky, kedy sa navrhovateľ dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, je založené na chybnom právnom posúdení.

Odvolací súd nepovažuje za správny názor, že navrhovateľ vedomosť o tom, kedy vzniklo bezdôvodné obohatenie, nadobudol až doručením rozsudku Krajského súdu Žilina 9Co/154/2012 <<http://merit.slv.cz/9Co/154/2012>>, ktorým sa odporca v danom konaní (v súčasnosti navrhovateľ) domáhal nezaplattenia regresných súm (vyplatené invalidné dôchodky vo výške 1.878,10 eur) a v danom konaní išlo o dávku rozdielnu od tej, ktorá je predmetom tohto konania. Odvolací súd je toho názoru, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo najskôr dňom zaplattenia poslednej splátky (22.12.2008) navrhovateľa voči odporcovi a k tomuto dňu sa viaže začiatok plynutia premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Oprávnený sa totiž dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba je zodpovedná za vznik bezdôvodného obohatenia. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte. Preto pokiaľ aj navrhovateľ získal informáciu o skutkových okolnostiach týkajúcich sa odporcu, ako za bezdôvodné obohatenie zodpovedajúceho subjektu po doručení rozsudku odvolacieho súdu v inej veci, tak nemožno konštatovať, že zo strany odporcu išlo o vznik bezdôvodného obohatenia úmyselným konaním, v ktorom prípade platí 10-ročná premlčacia doba. Zároveň odvolací súd konštatuje, že subjektívna lehota musí byť naplnená najneskôr s uplynutím objektívnej doby, ktorá je 3 roky, resp. u úmyselného konania 10 rokov. V danom prípade však v čase podania žaloby 3-ročná objektívna premlčacia doba (počítaná od vzniku bezdôvodného obohatenia) už uplynula a do úvahy by prichádzala z hľadiska relevantnosti len objektívna 10-ročná premlčacia doba, avšak neboli splnené podmienky pre jej aplikáciu, nakoľko zo spisového materiálu ani z tvrdených skutočností oboma účastníkmi konania nevyplývali také skutočnosti, ktoré by preukazovali úmysel odporcu získať právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Jednak z toho dôvodu, že odporca je presvedčený o správnosti svojho nároku a správnej aplikácie § 238 Zákona o sociálnom poistení na daný prípad a jednak z toho dôvodu, že ani navrhovateľ nepreukázal, že by odporca vo viacerých obdobných prípadoch založených na rovnakom skutkovom a právnom posúdení postupoval v rozpore s ust. § 238 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení. Úmysel odporcu ohľadne získania bezdôvodného obohatenia nie je možné odvodzovať iba z názoru odvolacieho súdu iba z jedného konania, a to vzhľadom na to, že tento právny záver je záväzný len pre danú vec. Osobitne za situácie, keď sa o vzniku bezdôvodného obohatenia účastníci dozvedeli zjavne až po uplynutí objektívnej 3-ročnej lehoty na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia od momentu jeho vzniku. Preto v danom prípade je na mieste uplatnenie 3-ročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 22.12.2011.

NS SR sp. zn. 5 Cdo/291/2015 - V konaní neboli zistené ani predložené také rozhodnutia súdov či záväzné judikáty, v ktorých by už sporná otázka regresu z titulu vyplatených dávok nemocenského voči zamestnávateľovi bola riešená a z ktorých by tak vyplývala nezákonnosť postupu žalovanej voči žalobcovi v čase vzniku bezdôvodného obohatenia a ktoré by dokazovali, že žalovaná mala vedomosť o nesprávnosti svojho postupu a o tom, že nemá zákonný podklad na vymáhanie regresných nárokov na dávkach nemocenského voči žalobcovi. Záver tohto súdu, že právo Sociálnej poisťovne na náhradu vyplatených plnení voči zamestnávateľovi nie je možné bez ďalšieho vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu porušenia predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nevylučuje, že takýmto zavineným protiprávnym konaním zamestnávateľa v zmysle citovaného ustanovenia bude práve zavinené porušenie bezpečnostných predpisov v príčinnej súvislosti s vyplatením dávok. Keďže v konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovanej získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z týchto dôvodov bol správny záver odvolacieho súdu, že právo žalobcu je premlčané, pretože 3-ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 22. decembra 2008 (uhradením poslednej finančnej čiastky žalobcu v prospech žalovanej) a uplynula dňa 22. decembra 2011, t.j. pred podaním žaloby na súd dňa 8. februára 2013.

ÚS SR - III. ÚS 448/2017 - Sťažovateľ nasmeroval svoju sťažnosť proti rozhodnutiu krajského súdu i najvyššieho súdu, pričom opätovne zopakoval a predostrel svoj právny pohľad na vec prezentovaný pred všeobecnými súdmi. Uvádza, že napadnutými rozhodnutiami došlo k neprípustnému zásahu do jeho označených práv z dôvodu zaujatia nesprávneho právneho názoru k otázke premlčania bezdôvodného obohatenia. Tvrdenia krajského súdu i najvyššieho súdu o neúmyselnom obohatení žalovaného sú

podľa názoru sťažovateľa „v hrubom rozpore so súdnou praxou s prvkami svojvôle a arbitrárnosti. Nakoľko išlo zo strany žalovaného o úmyselné obohatenie, platí 10-ročná objektívna premlčacia doba. Z hľadiska posúdenie subjektívnej premlčacej doby bolo pritom nesporné, že o bezdôvodnom obohatení som sa dozvedel až dňa 04.12.2012, kedy mi bol doručený zmeňujúci rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 154/2012 <<http://merit.slv.cz/9Co154/2012>> zo dňa 11.10.2012, v ktorom krajský súd vyslovil neexistenciu práva žalovaného na akúkoľvek regresnú náhradu a celú vec účastníkom detailne (po cca 5 pojednávaníach a jednej kasácii) účastníkom právne vysvetlil a zmenil rozsudok okresného súdu. Uvedený deň je rozhodujúcim pre začatie plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby. Je nelogické, že by som žalovanému plnil za stavu, že by som mal vedomosť o neexistencii práva žalovaného. Ak by som túto vedomosť mal, logicky by som žalovanému nič neplatil. Subjektívna premlčacia doba tak logicky nemohla plynúť odo dňa vykonania platby.“ Sťažovateľ je tak presvedčený o tom, že nárok uplatnil včas v 2-ročnej subjektívnej a v 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe. Zo strany žalovaného išlo o „hrubo nezákonné“ konanie, a preto ide o úmyselné obohatenie. Dôvodí, že právny omyl je podľa právnej teórie irelevantný a „je úplne nerozhodné, že si žalovaný sám vyložil (resp. skôr dotvoril) zákon podľa svojich potrieb a v môj neprospech. V danej veci navyše nešlo o žiaden právny omyl, ale o ciele konanie a zavádzanie mojej osoby. Rozhodujúcim pri bezdôvodnom obohatení bola skutočnosť, že žalovaný plnenie bez právneho dôvodu aktívne a úmyselne vymáhal a jeho celé konanie smerovalo k získaniu plnenia, na ktoré od počiatku nemal právny nárok, avšak žalovaný neustále prezentoval opak. Ide tak zreteľne o úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Podstatné je, že v mojej veci žalovaný postupoval nezákonne a úmyselne sa obohatil, čo je nesporné.“ Pre účely overenia opodstatnenosti námietok predostretých sťažovateľom sa ústavný súd oboznámil s obsahom spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 116/2013 <<http://merit.slv.cz/2C116/2013>> a v rámci neho i s napadnutým rozhodnutím sp. zn. 5 Cdo 291/2015 <<http://merit.slv.cz/5Cdo291/2015>> z 28. februára 2017, ktorým najvyšší súd dovolanie sťažovateľa zamietol. V jeho obsahu najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd nárok žalobcu nezamietol z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej doby či jej nesprávne určeného počiatku, ale z dôvodu, že už pred podaním žaloby došlo k uplynutiu objektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd tento právny záver krajského súdu považoval za správny a v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol: „Pre stanovenie počiatku plynutia objektívnej premlčacej doby ... je rozhodujúci okamih, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo. Všeobecne je týmto dňom ten deň, kedy by si oprávnená osoba mohla svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť po prvýkrát, t.j. kedy by mohla podať žalobu (actio nata), pričom nie je rozhodujúce, či bola v situácii, ktorá mu uplatnenie práva prípadne znemožňovala ... Ide o objektívne určený počiatok behu premlčacej doby, ktorý sa odvíja od právnych skutočností, prípadne udalostí, ktorých vznik či existencia sú nezávislé od úrovne vedomia (znalostí) oprávneného subjektu zodpovednostného vzťahu. Odvolací súd správne určil počiatok plynutia objektívnej premlčacej doby na deň, kedy žalobca uhradil za žalovanú (ako tvrdil neoprávnene) poslednú splátku vyplateného nemocenského, t.j. 22. decembra 2008.“ Najvyšší súd ďalej v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že Občiansky zákonník predpokladá 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a 10-ročná premlčacia doba sa uplatní iba v prípade ak ten, kto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia tvrdí a preukáže, že bezdôvodné obohatenie bolo na jeho úkor získané úmyselne. Následne vychádzal z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom zákone (s. 8 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pozn.) a uzavrel, že rozhodujúcim znakom úmyselného konania je predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil, o tom, že svojím konaním získava (úmysel priamy) alebo získať môže (úmysel nepriamy) plnenie, ktoré mu nepatrí a na ktoré nemá nárok. Aplikujúc uvedené na prípad sťažovateľa zhrnul, že „žalobca v konaní netvrdil ani nepreukázal (a ani odvolací súd nezistil) žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by viedli k záveru, že žalovaná pri vymáhaní regresného nároku podľa zákona č. 461/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/>> Z. z. postupovala s úmyslom získať od žalobcu plnenie, na ktoré nemá nárok a ani také okolnosti, ktoré by preukazovali vedomosť žalovanej (resp. jej zamestnanca) o tom, že koná v rozpore so zákonom a neoprávnene vymáha regresný nárok. Skutočnosť, že žalovaná aktívne vymáhala peňažné plnenie od žalobcu nepreukazuje jej vedomosť o tom, že na plnenie, ktoré vymáhala nemala nárok a získavala ho bez právneho dôvodu, ani jej úmysel obohatiť sa týmto spôsobom na úkor žalobcu. Povinnosť žalovanej postupovať aktívne a vymáhať škodu od tretích osôb, ktorá vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, jej ako verejnoprávnej inštitúcii poverenej plnením úloh v zmysle zákona č. 461/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/>> Z. z. vyplýva priamo zo zákona.“

K tomu ústavný súd dodáva, že vedomosť žalovanej o tom, že plnenie jej nepatrí alebo jej bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje. Sťažovateľ, ktorý sa domáha vrátenia plnenia, musí preukázať, že žalovaná vedela alebo z okolností musela predpokladať, že jej vyplatená suma nepatrí, čo sa v danom

prípade nepreukázalo. Citujúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia „žalovaná počas celého konania zastávala názor, že postupovala v súlade s § 238 zákona a uviedla aj argumenty na podporu svojich tvrdení, pričom neuviedla, že by svoj postup v obdobných prípadoch ako u žalobcu akokoľvek menila. V konaní neboli zistené ani predložené také rozhodnutia súdov či záväzné judikáty, v ktorých by už sporná otázka regresu z titulu vyplatených dávok nemocenského voči zamestnávateľovi bola riešená a z ktorých by tak vyplývala nezákonnosť postupu žalovanej voči žalobcovi ... a ktoré by dokazovali, že žalovaná mala vedomosť o nesprávnosti svojho postupu a o tom, že nemá zákonný podklad na vymáhanie regresných nárokov na dávkach nemocenského voči žalobcovi. ... Keďže v konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovanej získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z týchto dôvodov bol správny záver odvolacieho súdu, že právo žalobcu je premlčané, pretože 3-ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 22. decembra 2008 (uhradením poslednej finančnej čiastky žalobcu v prospech žalovanej) a uplynula dňa 22. decembra 2011, t.j. pred podaním žaloby na súd dňa 8. februára 2013.“.

8.6. Súd má teda za to, že úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného preukázané nebolo. Žalobca súdu nepredložil žiadne súdne rozhodnutie predchádzajúce uzavretej úverovej zmluve, ktoré by žalovaného ako dodávateľa upozorňovalo na nedostatok v jeho typovej zmluve. Ak k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo najneskôr v deň konečného vyplatenia úveru 23.07.2009, tak objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 23.07.2012, pričom žaloba bola na súde podaná dňa 23.02.2018.

8.7. Ak teda NS SR a ÚS SR má za to, že ani u Sociálnej poisťovne ako verejnoprávneho subjektu jediného oprávneného vykonávať sociálne poistenie nemožno v prípade konania v rozpore so zákonom prezumovať úmysel, má procesný súd za to, že o to viac to platí u dodávateľa a to zvlášť pri rozdielnej súdnej praxi.

9. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.1. Žalobca v konaní plne úspešný náhradu trov konania nepožadoval, preto mu súd nárok na ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.